

Komentaras

2013 03 29

Optimistiškiau ateitį vertinanti pramonė kloja pamatus konkurencingai raidai

Lietuvos Statistikos departamento duomenimis, kovo mėn. pramonės įmonių vadovų apklausos rezultatai parodė, kad pasitikėjimo rodiklis didėjo ketvirtą mėnesį iš eilės. Įtakos tam turėjo optimistinė produkcijos gamybos prognozė. Artimiausiems mėnesiams produkcijos gamybą didinti žada 35 proc. apklaustų įmonių vadovų, mažinti – 11 proc. (prieš mėnesį – atitinkamai 30 ir 16 proc.). Taip pat pagerėjo ir gaminių eksporto prognozė: 31 proc. įmonių vadovų prognozuoja eksporto augimą, 10 proc. – mažėjimą.

Statistikos departamento duomenimis, Lietuvos apdirbamosios gamybos produkcija (be rafinuotų naftos produktų) šių metų sausio-vasario mėnesiais buvo 5,4 proc. didesnė nei prieš metus. Tiesa, po tikrai džiuginusių sausio mėnesio rezultatų, vasarį tenka stebėti jau kuklesnį 2,4 proc. metinį apdirbamosios pramonės produkcijos augimą. Ir nors drąsesnius apibendrinimus daryti dar tikrai ankstoka, o ir minėta statistika nerodo vektoriaus šių metų pramonės dinamikai, tačiau pramonininkų optimizmą demonstruoja ketvirtą mėnesį iš eilės gerėjantis pramonės pasitikėjimo rodiklis ir spartus pastarųjų metų sektoriaus materialinių investicijų augimas.

Iš ekonominės krizės šalį ištempusi stambiausia eksportuotoja pastaraisiais metais mėgavosi žemų darbo kaštų privalumais. Deja, tokia patogi aplinka apdirbamosios gamybos sprintui jau baigiasi tiek dėl naujosios Vyriausybės veiksmų, skatinančių darbo pajamų augimą, tiek dėl makroekonominio fundamento netvarumo. Visgi kvalifikuotos darbo jėgos stygius ilgainiui stumtels darbo kaštų kreivę aukštyn ir pramonės įmonės bus priverstos ieškoti konkurencinio pranašumo kitose srityse.

Analitikai jau kuris laikas viešojoje erdvėje reiškia nerimą, dėl žemo Lietuvos įmonių investavimo lygio. Iš tiesų, praėjusiais metais ekonomikai demonstruojant palyginti sparčią plėtrą, bendros materialinės investicijos, palyginamosiomis kainomis, praktiškai neaugo. Tačiau akcentuotina, kad pagrindiniu inkaru šio rodiklio dinamikai išliko sąstingyje įšalusios investicijos į nekilnojamąjį turtą. Tuo tarpu investicijos į modernizavimąsi ir technologinę pažangą, t.y. mašinų, įrenginių ir transporto priemonių įsigijimus, 2012 m. ūgtelėjo 6 proc., o į jų remontą – 36 proc. Tiesa, šį augimą daugiau lėmė žema palyginamoji bazė, nes bendras šalies investicijų į modernizavimąsi lygis pernai išliko žemas (3,6 proc. BVP) ir net nesiekė ES vidurkio (6,1 proc.¹). Tuo tarpu Latvija ir Estija galėjo pasigirti žymiai aukštesniais atitinkamais rodikliais (atitinkamai 8,1 proc. ir 10,5 proc. BVP).

Apdirbamosios gamybos bendros materialinės investicijos šuoliuoja jau antrus metus iš eilės atitinkamai 1,7 ir 1,2 karto. Nors šio sektoriaus materialinių investicijų apimtys dar vis toli gražu nesiekia prieškrizinio lygio, tačiau tai viena į technologinę pažangą aktyviausiai investuojančių ekonominių veiklų Lietuvoje. Tad tam tikrų sektorių įmonės uoliai atlieka namų darbus, rūpinasi savo konkurencingumu ir ruošia pamatus konkurencingai verslo raidai.

Vertinant trumpojo laikotarpio perspektyvą, tikėtina, kad dėl numatomo darbo kaštų augimo, verslo modernizavimo procesai turėtų tik stiprėti. Kad resursų tam yra, grindžia ir geri pernykščiai įmonių finansiniai rezultatai. O pramonės pasitikėjimo rodiklis, tikėtina, keleto mėnesių perspektyvoje iškops į teigiamą zoną.

Indrė Genytė-Pikčienė

Vyresnioji analitikė

Ekonominių tyrimų padalinys

¹ Įvertinta pagal I-III ketvirčio duomenis.